

Segesdi Közös Önkormányzati Hivatal
Címzetes Főjegyzőjétől
7562 Segesd, Szabadság tér 1.
Tel.: 82/733-402
E-mail: segese@latsat.hu

Előterjesztés

a képviselő-testület 2013. április 30-ei ülésére

Tárgy: Beszámoló a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló, többször módosított 1997. évi XXXI. törvény alapján végzett és a jegyzői hatáskörbe utalt gyermekvédelmi és gyámügyi tevékenységről.

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése értelmében a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít, melyet a képviselő-testület megtárgyal. A határozattal elfogadott értékelést meg kell küldeni a Somogy Megyei Kormányhivatal Szociális- és Gyámhivatalának, aki az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a helyi önkormányzat felé. A helyi önkormányzat hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhivatal javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

Jelen beszámolómat figyelemmel a fenti törvényi hivatkozásra, illetve a gyámhatóságokról, valamint a gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 10. számú mellékletében meghatározott tartalmi követelmények figyelembe vételével készítettük el.

A Gyvt. 94. §-a értelmében a települési önkormányzat feladata a gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése.

A települési önkormányzat jegyzőjének feladat- és hatásköre:

- a) teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot vesz fel,
- b) külön jogszabályban meghatározott esetben ügygondnokot, eseti gondnokot rendel ki, a kirendelt gondnokot felmenti, továbbá megállapítja munkadíját,
- c) a városi gyámhivatal megkeresésére a gyámsági és gondnoksági ügyekben leltározási feladatokat végez, környezettanulmányt készít, valamint közreműködik a gyámhivatali határozatok végrehajtásában,
- d) felveszi a szülő nyilatkozatát, amelyben hozzájárul gyermeke ismeretlen személy általi örökbefogadásához,
- e) dönt a gyermek védelembe vételéről és annak megszüntetéséről,
- f) a gyermeket azonnali intézkedést igénylő esetben a különélő másik szülőnél, más hozzátartozónál vagy más alkalmas személynél, illetve nevelőszülőnél – ha erre nincs mód – gyermekotthonban, fogyatékos személyek otthonában vagy pszichiátriai betegek otthonában helyezi el,
- g) megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát,
- h) megállapítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjául rendelt, tartásra köteles hozzátartozó kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultságát,
- i) közreműködik a gyermektartásdíj iránti igény érvényesítésében a nemzetközi szerződésben meghatározottak szerint,

- j) közreműködik a gondozási díj, valamint a megelőlegezett gyermektartásdíj behajtásában,
- k) dönt a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról és az iskoláztatási támogatás folyósításának felfüggesztéséről, valamint az ezen ellátások felhasználására kirendelt eseti gondnok elszámolásának elfogadásáról,
- l) megállapítja az óvodáztatási támogatásra való jogosultságot,
- m) ellátja a törvényben vagy kormányrendeletben hatáskörébe utalt egyéb gyermekvédelmi és gyámügyi feladatokat.

1. A települési demográfiai mutatói:

Ötvöskónyi község állandó lakosainak száma 2012. évben **939 fő**, ebből:

- 0-3 éves korosztály 53 fő
- 4-6 éves korosztály 43 fő
- 7-14 éves korosztály 97 fő
- 15-18 éves korosztály 69 fő
- **0-18 éves korosztály 262 fő.**

Ügyiratforgalmi adatok:

Az elmúlt évekhez képest az ügyintézők létszámában változás nem történt. A jegyző hatáskörébe utalt gyámhatósági feladatokat a három településen 1 fő látja el. Feladatai elsősorban a prevenciót szolgálják (pl. alapellátás elrendelése, védelembe vétel) és az azonnali beavatkozás lehetőségét (pl. ideiglenes hatályú elhelyezés).

Ötvöskónyi községre vonatkozóan tankötelezettség ügyében 34 db főszám és 294 db alszám, gondnokság és vagyonleltár ügyében 6 db főszám, védelembe vétel ügyében 20 db főszám és 74 db alszám, apai elismerő és családi jogállás ügyében 12 db főszám és 6 db alszám jellemzi az ügyfelforgalmat.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általános adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága:

Ötvöskónyi Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a kiskorúak anyagi veszélyeztetettségének megelőzése, illetve megszüntetése érdekében a Gyvt., illetve a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló 8/2006. (VII.14.) önkormányzati rendeletben (a továbbiakban: rendelet) foglalt feltételekkel, az alább részletezett pénzbeli és természetbeni ellátást biztosít. A rendelet a törvényi szabályozáson túlmutató támogatásokat nem biztosít.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény:

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt.-ben meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, pénzbeli támogatásnak, illetve a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A feltételek fennállása esetén a települési önkormányzat jegyzője 1 év időtartamra állapítja meg a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultságát.

Ötvöskónyi vonatkozásában 2012. december 31. napjával 86 család 191 gyermeke részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.

2011. szeptember hónapban 189 gyermek részére 5.800 Ft/fő összegű egyszeri támogatás került kifizetésre, 1.096.200 Ft összegben.

2011. december hónapban 191 gyermek részére 5.800 Ft/fő összegű egyszeri támogatás került kifizetésre, 1.107.800 Ft összegben.

A pénzbeli támogatást teljes egészében az állam biztosítja.

/2012 évben Ötvöskönyiban 2.204.000 Ft egyszeri támogatás került kifizetésre, ez 380 főnek felel meg./

A gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek a vonatkozó jogszabály szerint – hátrányos helyzetűnek tekintendők. A szülők önkéntesen, büntetőjogi felelősségük tudatában nyilatkozhatnak iskolai végzettségükről. Azon gyermekek, akiknek a szülei (illetve törvényes felügyeletet ellátó szülője) legfeljebb az általános iskola 8 osztályát fejezték be sikeresen, halmozottan hátrányos helyzetűek. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek további kedvezményekre válnak jogosulttá (pl. főiskolai, egyetemi felvételi során). 2012-ben a nyilvántartásunk szerint 35 óvodás, 50 általános iskolás, 23 középiskolás, 0-2 éves 4 fő **halmozottan hátrányos helyzetű gyermek** élt a községben, a szülők által tett nyilatkozatok alapján.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás:

Ötvöskényi Község Önkormányzata Képviselő-testületének önkormányzati rendelete a szociális ellátásokról, nem teszi lehetővé rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítását.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás:

Ötvöskényi Község Önkormányzata Képviselő-testületének önkormányzati rendelete a szociális ellátásokról, nem teszi lehetővé kiegészítő gyermekvédelmi támogatás megállapítását.

Óvodáztatási támogatás:

A települési önkormányzat jegyzője annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll pénzbeli támogatást folyósít.

A pénzbeli támogatás összege gyermekekenként első alkalommal 20.000 Ft, ezt követően esetenként és gyermekekenként 10.000 Ft.

Ötvöskényi községben 2012 évben, két alkalommal került sor óvodáztatási támogatás kifizetésére. Július hónapban 31 gyermek részére, 4 gyermeknek 20.000 Ft/fő, 27 gyermeknek 10.000 Ft/ fő kifizetésére került sor, összesen 350.000 Ft összegben. December hónapban 28 gyermek részére, 3 gyermeknek 20.000 Ft/fő, 25 gyermeknek 10.000 Ft/fő kifizetésére került sor, összesen 310.000 Ft összegben.

Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok:

Szociális nyári gyermekétkeztetést – az előző évekhez hasonlóan – 2011-ben is a központilag biztosított 1.922.000 Ft összegű keretből tudtuk megvalósítani. Június 17.-től augusztus 31.-ig 54 munkanapon keresztül 67 fő hátrányos helyzetű gyermek részesülhetett ezen ellátásban. Az ebédet a nyár folyamán Tóth Sándor egyéni vállalkozó készítette el Ötvöskényiban. Az ellátás éthordós rendszerben, illetve a konyha ebédlőjében – helyben – valósult meg.

A BURSA Hungarica pályázat kapcsán 10 fő egyetemista, főiskolás fiatal részesült támogatásban, a községben, ez összesen 250.000 Ft támogatást jelentett az önkormányzat részéről 2012 évben.

A gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok:

Ötvöskónyi községben a gyermekétkeztetés (óvodás) az Ötvöskónyi, Fő u. 43. szám alatt található napköziotthonos konyhán keresztül biztosított, melyet 2011. január 1. napjától Tóth Sándor egyéni vállalkozó üzemeltet.

Az óvodások létszáma 2012-ben 45 fő volt, ebből 45 fő vett részt ingyenes étkeztetésben, mivel minden gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül.

/Jogszabályi háttér: Gyvt. 148. § (5) bekezdés/

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

A Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ Segesdi Intézményegységének (továbbiakban: RSZSZK) munkatársai alapellátás keretében igyekeznek megszüntetni a kiskorúak veszélyeztetettségét azokban az esetekben, ahol a szülő ezt önkéntesen igénybe veszi és a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében együttműködő készséget tanúsít. Amennyiben a szülő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítségével a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a családgondozó javaslatára az önkormányzat jegyzője a kiskorút védelembe veszi. Az alapellátás és a védelembe vétel közötti különbség, hogy a védelembe vétel hatósági eljárás, amelynek keretében a szülő, illetve a gyermek kötelezhető a veszélyeztetettségi okokat kiváltó tényezők megváltoztatására, a helyes magatartás, viselkedés kikényszerítésére.

Az RSZSZK keretében működő gyermekjóléti szolgálat legfontosabb, igénybe vehető szolgáltatásai a következők: családi konfliktusok rendezéséhez nyújtható segítség, életvezetési tanácsadás, szociális információs szolgáltatás, jogi tanácsadás.

Az elmúlt évben a gyermekjóléti szolgálat részéről Harkály Gyula látta el a családgondozói feladatokat. Az emberi és munkatársi kapcsolat kiválóan tekinthető a családgondozóval.

Többcélú kistérségi társulás keretében teszünk eleget – a Gyvt. előírása alapján – a gyermekek napközbeni ellátás (bölcsőde, családi napközi, házi gyermekfelügyelet, stb.) biztosításának.

4. Jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedések:

Ötvöskónyi községben, 2011. december 31.-én a védelembe vett gyermekek száma 16 fő volt, ők 9 családban élnek.

A családgondozó 2012. december 31.-én 58 veszélyeztetett gyermeket tartott nyilván, ezek a gyermekek 32 családban élnek. Az 58 gyermek közül 38 gyermek volt alapellátásban, 20 fő volt védelemben,.

Sajnos egyre több család került, illetve kerül szinte kilátástalan helyzetbe önhibájukon kívül is anyagi gondok miatt. A szülők munkanélkülisége, alacsony jövedelme, a család létszáma sok esetben generál olyan krízishelyzeteket, ami azonnali, halaszthatatlan intézkedést igényel.

Általános problémaként jelentkezik, hogy nincs tüzelő, nem tudják kiváltani a gyógyszereket, nem tudják megvásárolni a tanulóbérletet és nem tudják befizetni a közüzemi számlákat.

A gyámhatóság és a jelzőrendszer tagjai – óvoda és iskola vezetői, gyermek- és ifjúságvédelmi felelősei, védőnők, gyermekorvos, rendőrség – **között igen jó és szoros a kapcsolat**, kölcsönösen tájékoztatjuk egymást a felvetődő problémákról, próbálunk megoldást találni a gondok enyhítésére, az alkalmazható és alkalmazandó intézkedések mikéntjére.

Ötvöskónyi községben 2012. évben **10 gyermeket vettünk védelembe**, 5 fő gyermeket a gyermekjóléti szolgálat jelzése alapján vettünk védelembe, 5 fő gyermeket pedig más szerv jelzése alapján.

8 fő gyermek védelembe vételének megszüntetésére került sor 2012-ben.

Az iskoláztatási támogatás felfüggesztését 3 tanítási hónapot magában foglaló időszakonként, illetve a tanév lezárását követő 30 napon belül felül kell vizsgálni.

Ötvöskónyi községben 31 fő gyermek esetében érkezett jelzés iskoláktól arról, hogy 10 vagy ennél több órát mulasztottak igazolatlanul. Ezen gyermekek családját a családgondozó minden esetben felkeresi, személyesen is felhívja figyelmüket, hogy milyen következményekkel jár a további igazolatlan mulasztás. A jogszabályok értelmében a 10 vagy ennél több tanórát igazolatlanul mulasztók esetében, a gyámhatóság a jogosultat köteles tájékoztatni a jogkövetkezményekre. 8 fő gyermek esetében 50 órás jelzés érkezett, iskoláztatási támogatás szüneteltetése vagy felfüggesztésre került sor a tanulmányi kötelezettség teljesítése miatt.

A védelembe vett gyermekekkel és szülőkkel mind a gyermekjóléti szolgálatnak, mind a gyámügyi ügyintézőnek jó és szinte napi kapcsolata van, hiszen kistelepülés révén sűrűn találkoznak velük, illetve az iskola, óvoda gyermek- és ifjúságvédelmi felelőseivel, védőnőkkel, gyermekorvossal és rendőrséggel is.

A családok tisztában vannak azzal, hogy amennyiben a gyermek veszélyeztetettségét a védelembe vétellel megszüntetni nem lehet, úgy a gyermek érdekében a gyermekvédelmi gondoskodás más módját kell választani (családba fogadást, ideiglenes hatályú elhelyezést, átmeneti vagy tartós nevelésbe vételt).

A védelembe vett gyermekek és családjaik számára a szoros családgondozás, gyakori találkozás visszatartó erő, hiszen az állandó ellenőrzés, odafigyelés alatt állnak.

Ugyanakkor segítség a szülő részére is, hiszen a családgondozó személyében állandó segítő partnere van.

Gyakori probléma azonban, hogy vannak olyan családok, ahol kevésbé eredményes a családgondozás. Itt eleinte beszélhetünk együttműködésről, de amikor nem szűnnek a gyermeket veszélyeztető tényezők és a családgondozó sűrűbben látogatja a családot, azt már szinte zaklatásnak veszik.

Ideiglenes hatályú elhelyezésre 2012. évben, Ötvöskónyiban egy esetben került sor.

A védelembe vételeket hivatalból évente felül kell vizsgálni, a felülvizsgálatok 2012-ben folyamatosan megtörténtek.

A bíróság, illetve a gyámhivatal **vagyonleltározásra, valamint környezettanulmány készítésére** 18 alkalommal kérte fel a gyámhatóságot.

A gyermekek családi jogállásának rendezése érdekében a jegyző gyámhatósági jogkörében eljáró ügyintéző, az apa adatai nélkül anyakönyvezett gyermek esetében – az anyakönyvvezető jelzése alapján – tájékoztatja az anyát arról, hogy az apai elismerő nyilatkozat felvételére bármely település jegyzője, illetve bármely városi gyámhivatal illetékes. A tájékoztatást követő 30 napon belül – a szülő kérelmére – teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot vesz föl. Ezen felül vezeti a szülő adatai nélkül anyakönyvezett kiskorúak nyilvántartását. Beleg községben 2012 évben a jegyző által felvett teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatok száma 10 db.

5. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai:

Ötvöskónyi községben 2012. évben nem került sor ellenőrzésre.

6. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása:

A hátrányos helyzetű családok és gyermekek száma nőtt az elmúlt évben. Ennek oka elsősorban a munkanélküliségből, helytelen életvezetésből adódik. A következő években még nagyobb figyelmet kell fordítani a kiskorúak veszélyeztettségének csökkentésére, illetve megszüntetésére. A családból való kiemelés a jövőben is csak végső eszköz lehet, meg kell tenni mindent annak érdekében, hogy a gyermekek családban történő nevelkedését biztosítsuk. Ennek eszköze lehet az alapellátás, a rendszeres családlátogatás, a védelemben vétel, valamint szigorú életvezetési és magatartási szabályok előírása és betartatása.

Az utóbbi években jelentkező probléma a 14. életévüket betöltött fiatalok esetében az iskolai hiányzások mértékének növekedése. A tapasztalatok szerint az iskoláztatási támogatás folyósításának felfüggesztése, nem csökkenti az iskolai hiányzásokat, tehát nem visszatartó erő. Az intézmény eredeti céljával ellentétben, a szülők többsége örül, hogy helyettük az eseti gondnok vásárol be, és helybe viszi a természetben biztosított iskoláztatási támogatást. Ennek ellenére fontos feladat, hogy tanácsokkal és szigorú magatartási szabályok előírásával igyekezzünk biztosítani a tankötelezettséget.

Beleg, Ötvöskónyi és Segesd községek közül Belegben volt a legkevesebb hiányzás 2012-ben, azonban a tapasztalat szerint a 16 évet betöltött gyermekek hiányzása mutat növekvő tendenciát.

Kiváló kapcsolat áll fenn a családgondozóval, az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelőseivel, amely a kölcsönös segítségnyújtáson és információ áramoltatáson alapszik.

Ötvöskónyi Község Önkormányzata **bűnmegelőzési programmal** nem rendelkezik. Az önkormányzat a kistérségi bűnmegelőzési stratégia részese.

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés:

Ötvöskónyi községben az alábbi civil szervezetek működnek: Ötvöskónyiért Ötvöskónyi Egészségéért Egyesület, Ezüsthárs Szépkorúak Egyesülete, Somogyi Roma Nők Egyesülete, Ötvöskónyi Roma Nők Egyesülete, Ötvöskónyi Cigány Szervezete, Kónyi Regionális Érdekvédelmi Szervezet, Ötvöskónyi Szegénység Elleni Egyesület. A helyi önkormányzati feladatok, szolgáltatások ellátásában a szervezetek nem vesznek részt.

A „Magyar Élelmiszerbank Egyesület” jóvoltából, 2012-ben is tudott tartós élelmiszersegélyt osztani az arra rászoruló családoknak. Mintegy 200 fő, köztük elsősorban gyermekes családok részesültek tartós élelmiszer adományban (liszt, keksz, tészta). A segélyre jogosultak névsorának összeállításában közreműködtek a jelzőrendszer tagjai (védőnő, családgondozó, óvónő, pedagógus).

A gyermekjóléti szolgálat családgondozója 2012-ben is szervezett 3 napos nyári tábor a hátrányos helyzetű gyermekek számára. 20-25 gyermek vett részt.

Munkánk során a továbbiakban is azon leszünk, hogy jó kapcsolatot teremtve és fenntartva a jelzőrendszer tagjaival (orvos, védőnő, gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök, intézményvezetők, rendőrség, bíróság, gyermekjóléti szolgálat, gyámhivatal, megyei gyámhivatal), s mindazokkal, akik velünk együtt munkálkodnak közösen egymást tájékoztatva, segítve végezzük mindennapi feladatainkat a gyermekek jólétének és biztonságának érdekében.

Kelt: Segesd, 2013. április 24.

Veszner József
címetes főjegyző